

5.10.2011

Sisällysluettelo

9	LUOPUMISTUEN HAKEMINEN.....	9-2
9.1	Ehdollinen hakemus	9-2
9.2	Hakeminen ja vireille tulo	9-2
9.3	Luopumistukihakemuksen liitteet	9-3
9.4	Lopullinen luopuminen hakemuksen vireillä ollessa	9-6

5.10.2011

9 LUOPUMISTUEN HAKEMINEN

9.1 Ehdollinen hakemus

Luopumistukea on aina haettava ennen lopullisen luovutuskirjan allekirjoittamista (LUTUL 11 §). Tämä tarkoittaa sitä, että luopujan on haettava ehdollista päätöstä oikeudestaan luopumistukeen (etukäteispäätös) luovutuskirjan luonnoksen, vuokrasopimuksen luonnoksen tai esisopimuksen perusteella. Luopumistukihakemuksen on oltava vireillä ennen lopullisen luovutuskirjan allekirjoittamista. Hakemuksen voi tehdä aikaisintaan vuotta ennen kuin luopuja täyttää varsinaisen luopumisikänsä (LUTUL 32 §).

Vuonna 2011 luopumistukea voi hakea myös sillä perusteella, että luopuja vuokraa maatilan pellot lisäalueeksi lähialueen nuorelle viljelijälle vähintään 10 vuodeksi. Luopumistuen voi saada vuokrauksen perusteella vain, jos luopumistukihakemus on toimitettu vastaanottajalle viimeistään 31.12.2011.

9.2 Hakeminen ja vireille tulo

Luopumistukihakemuksen voi toimittaa vaihtoehtoisesti (LUTUL 34 §):

1. Melaan (pääkonttori tai asiamies)
2. sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella luovutettavan maatilan talouskeskus sijaitsee

Muut työeläkelaitokset, Eläketurvakeskus tai Kela eivät voi ottaa vastaan luopumistukihakemuksia. Myöskään ELY-keskukset, maa- ja metsätalousministeriö, Paliskuntain yhdistys tai pankit eivät ota vastaan hakemuksia.

Toimittamistapa

Hakemuksen voi toimittaa vastaanottajalle henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä tai postitse. Allekirjoitetun hakemuslomakkeen voi toimittaa lähettäjän vastuulla myös faksilla tai sähköpostin liitteenä. Luottamuksellisia tietoja sisältävän hakemuslomakkeen toimittamiseen suojaamattomana sähköpostiviestinä liittyy kuitenkin tietoturvariskejä.

Koska luopumistukihakemus on allekirjoitettava samoin kuin luovutuksensaajan sitoumuslomakkeet, ei niitä voi toimittaa Melaan sähköisellä hakemuksella, koska Melassa ei ole käytössä sellaista sähköistä asiointijärjestelmää, jossa asiakirja voitaisiin allekirjoittaa sähköisesti siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa (617/2009) edellytetään.

Vireille tulo

Hakemuksen katsotaan tulleen vireille sinä päivänä, jona se on saapunut edellä 1 - 3 kohdassa mainitulle vastaanottajalle (LUTUL 34 §:n 1 ja 2 mom.).

5.10.2011

Jollei luopumistuen hakija hänelle määrättyssä kohtuullisessa ajassa toimita eläkelaitoksen tai Mela-asiamiehen pyytämää hakemuksen ratkaisemisessa tarvittavaa lisäselvitystä, eläkelaitos voi jättää hakemuksen tutkimatta tai ratkaista sen ilman lisäselvitystä (LUTUL 34 §:n 4 mom.).

Miten luopumistukea haetaan?

Luopumistukea haetaan ja luopumistukilain tarkoittamat luovutuksensaajan sitoumukset annetaan eläkelaitoksen hyväksymällä lomakkeella (LUTUL 32 §:n 3 mom.).

Luopumistukea haetaan LUTU-2011 luopumistukihakemuslomakkeella. Hakemukseen on liitettävä luovutuksensaajan allekirjoittama LUTU - 2011 - sitoumuslomake luopumistavasta riippuen seuraavasti:

1. Viljelysitoumus 1,
jos kyseessä on LUTUL 15 §:n mukainen maatilan sukupolvenvaihdosluovutus.
2. Viljelysitoumus 2,
jos kyseessä on LUTUL 16 §:n mukainen lisämaaluovutus tai lisämaavuokraus (vuokraus mahdollinen vain jos luopumistukea on haettu vuonna 2011).
3. Viljelysitoumus 1 sekä viljelysitoumus 1Y,
jos kyseessä on yhtiöluopuminen.

Yhtiöluopumisissa tarvitaan lisäksi selvitys yhtiön puolesta sitoumuksen allekirjoittavan henkilön nimenkirjoitusoikeudesta ja oikeudesta sitoumuksen antamiseen.
4. Luopumistukisitoumus 1P,
jos kyseessä on LUTUL 17 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 17 a §:n mukainen porotaloustilan sukupolvenvaihdosluovutus.
5. Luopumistukisitoumus 2P,
jos kyseessä on LUTUL 17 §:n 1 momentin 2 kohdan tai 17 a §:n mukainen lisäporoluovutus.

Lomakkeita saa Mela-asiamiehiltä ja Melasta. Lomakkeet voi myös tulostaa internetistä (www.mela.fi).

Luovutuksensaajien sitoumusten velvoitteita käsitellään luvussa 8.

9.3 Luopumistukihakemuksen liitteet

Luopumistukihakemuksen liitteenä tulee luovutuksensaajan allekirjoittaman sitoumuksen lisäksi olla ainakin:

5.10.2011

1. Luovutuskirjan luonnos tai esisopimus.

Hakemuksen liitteenä voi olla luonnos kauppakirjasta, lahjakirjasta, vaihtokirjasta, ositus- ja perinnönjakokirjasta tai vuokrasopimuksesta tai esisopimus. Luonnoksessa tai esisopimuksessa tulee olla kaikkien osapuolten allekirjoitukset (LUTUL 32 §).

Jos maatilaa ei luovuteta kokonaan, on edellä mainitusta asiakirjasta ilmettävä luovutettavan pellon, puutarhan ja kasvullisen metsämaan ala. Vaihtoehtoisesti siitä on ilmettävä luopujille jäävän alueen koko ja paljonko siihen sisältyy em. maankäyttölajeja.

2. Selvitys maatilán (myös porotaloustitán) omistusoikeudesta. Yleensä selvitys on lainhuutotodistus.

Jos hakijalla ei ole lainhuutoa, tarvitaan jäljennös saantokirjasta sekä edellisen omistajan lainhuuto.

Jos hakija tai hänen aviopuolisonsa omistaa useita maatiloja tai osuuksia maatiloista, niistä kaikista tarvitaan selvitys.

Jos kuolinpesä omistaa luopumisen kohteena olevan maatilán, hakemukseen on liitettävä perukirja.

3. Selvitys luovutettavan maatilán pinta-alasta ja luopumistukea hakevan henkilön hakemista peltoalaperusteisista tuista.

Jäljennökset EU-viljelijätukiin liittyvistä lomakkeista 101A, 102A ja 102B.

4. Jäljennökset hakijan viimeksi jätetystä maatalouden veroilmoituksesta (2-lomake).

Jos maataloutta harjoitetaan yhtiömuodossa, hakemukseen liitetään lisäksi jäljennös liikkeen- ja ammatinharjoittajan veroilmoituksesta (5-lomake), elinkeinoyhtymän veroilmoituksesta (6A-lomake), yhteisön veroilmoituksesta (6B-lomake) tai yhdistyksen ja säätiön veroilmoituksesta (6C-lomake). Lisäksi yhtiömuotoisesta toiminnasta tarvitaan yhtiön tulos- ja tase-laskelma.

5. Yhtiöluopumisissa yhtiötä koskevat tiedot: kaupparekisteriote, osake- ja osakasluettelo, yhtiöjärjestys tai yhtiösopimus. Katso näistä tarkemmin luku 5.

6. Yhtiöluopumisissa selvitys siitä, että avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön muut yhtiömiehet suostuvat hakijan

5.10.2011

suunnittelemaan yhtiöosuuden luovuttamiseen, jollei tämä yhtiösopimuksesta johtuen ole tarpeetonta.

7. Poroisännän todistus, jos porotaloutta harjoittavan luopumistuen hakijan aviopuoliso jatkaa porotalouden harjoittamista omaan lukuunsa (LUTUL 17 a §).

Todistuksen tulee sisältää tieto aviopuolisoiden välisistä porokaupoista luopumistukihakemuksen vireille tuloa edeltäviltä viideltä vuodelta sekä tieto kummankin puolison porojen määrästä.

Sukupolvenvaihdosluovutuksissa (LUTUL 15 §) tarvitaan lisäksi seuraavat selvitykset:

1. Luovutuksensaajan selvitys hänen pysyväisluonteisista sivutuloistaan (esimerkiksi viimeisin verotuspäätös).

Jos luovutuksensaajalla on työsuhde ja hänen tulonsa muusta kuin maatalousyrittäjätoiminnasta ovat huomattavat, tarvitaan työnantajan todistus palkkatuloista, jos työsuhde jatkuu sukupolvenvaihdon jälkeen.

Jos luovutuksensaajina ovat puoliset, tuloseelvitys tarvitaan vain varsinaisen luovutuksensaajan osalta. Jos luovutuksensaajat ovat muita kuin puolisoita (esim. sisarukset), tuloseelvitykset on annettava molemmista.

2. Selvitys luovutuksensaajan ammattitaidosta.

Hakemukseen on liitettävä jäljennös toisen asteen ammatillisen luonnonvara-alan koulutuksen tai muun vastaavan koulutuksen todistuksesta. Lisäksi hakemukseen on liitettävä jäljennökset muista koulutodistuksista, jotka halutaan otettavaksi huomioon luovutuksensaajan ammattitaitoa arvioitaessa.

Jos luovutuksensaajina ovat puoliset, selvitys ammattitaidosta tarvitaan vain varsinaisen luovutuksensaajan osalta. Jos luovutuksensaajat ovat muita kuin puolisoita (esim. sisarukset), ammattitaitoselvitykset tarvitaan molemmista.

3. Selvitys maatilan taloudellisesta elinkelpoisuudesta.

Luopumisvuotta seuraavalle viidelle kalenterivuodelle laadittu elinkeinosuunnitelma sekä laskelma luovutuksensaajalle muodostuvan maatilan elinkelpoisuudesta (katso kohta 3.6.2.4). Laskelmaan on liitettävä selvitys sen perusteena olleista tiedoista (luopujien verotiedot tai muu luotettava selvitys). Selvityksen tulee sisältää kuvaus maatilan yritystoiminnasta.

5.10.2011

Jos maatila ei täytä elinkelpoisuusvaatimusta luopumishetkellä, hakemukseen on liitettävä luovutuksensaajan suunnitelma toimenpiteiksi, joilla elinkelpoisuusvaatimus saavutetaan luopumista seuraavien kolmen vuoden kuluessa.

9.4 Lopullinen luopuminen hakemuksen vireillä ollessa

Jos lopullinen luovutuskirja tai vuokrasopimus allekirjoitetaan hakemuksen tekemisen jälkeen, mutta ennen etukäteispäätöksen antamista, lopullinen luovutuskirja on toimitettava välittömästi Melaan.

Etukäteispäätöksessä annetaan arvio luopumistuen määrästä. Luopumistuen määrää laskettaessa luopumistuen alkamisajankohtana pidetään tällöin etukäteispäätöksen antamiskuukauden alkua (LUTUL 36 §).

Jos Mela ei ole ehtinyt antaa etukäteispäätöstä ennen lopullisen luovutuskirjan toimittamista Melaan, luopumistuesta annetaan suoraan alkamispäätös, joka voi olla ehdollinen (esimerkiksi uinuvat luopujat). Luopumistuen määrä määräytyy alkamispäätöksellä luopumishetken perusteella. Katso tästä tarkemmin luku 6.